

kvensene av de enkelte inngrep, både for det enkelte gårdsbruk og for lokal-samfunnet. Vi må lære oss å stoppe de værste planene. Og ikke nok med det. Vi må lære oss å ta initiativet selv i arealbruksplanleggingen. Dersom landbruket deler sine arealer inn i verdiklasser vil andre interesser straks se hvilke

arealer landbruket vil kjempe for å beholde og hvilke man ikke vil slåss for. På den måten kan vi få utbyggerne til å ta hensyn til landbruksinteressene tidlig i planprosessen. Antallet med tidkrevende arealbrukskonflikter vil synke. Diskusjon omkring arealbruk i små enkelt saker må bli unntak og ikke regel.

Jordanalyser - Gjødslingsplan

Det er to viktige grunner for å planlegge gjødslingen av åker, eng og andre vekster:

1. Riktig gjødsling gir optimal tilgang på plantenæringsstoffer for plantene uten unødige utlegg til innkjøpt handelsgjødsel. Med andre ord vil planleggingen av gjødslingen redusere utgiftene.
2. Riktig gjødsling minsker risikoen for utvasking av plantenæringsstoffer. Utvasking kan føre til «forurensning» av grunnvann, drikkevannskilder, elver, bekker og sjøer.

Hva er riktig gjødsling?

Riktig gjødsling kan defineres som tilføring av plantenæringsstoffer slik at plantene har optimal tilgang av næringsstoffer i et balansert forhold etter vedkommende kulturers behov gjennom hele vekstperioden.

Mange forhold har betydning ved planleggingen av gjødslingen. Flere forhold kan vi ikke gjøre noe med. Det gjelder f.eks. naturlig nedbør og temperatur i veksttida.

Andre forhold kjenner vi, eller vi kan få dem klarlagt. Det gjelder f.eks. jordart, moldinnhold, utvaskingsfare og jordas innhold av plantenæringsstoffer før nye tilførsler skal foretas. Det siste er særdeles viktig for beregning av riktig tilførsel ved gjødslingen.

For å skaffe opplysninger om jordas innhold av tilgjengelige plantenæringsstoffer må det foretas analyser av prøver fra arealene. Jordanalyser utføres ved Det norske jord- og myrselskaps analyseavdeling:

Landbrukets analysesenter
Postboks 91
1432 Ås-NLH

Landbrukskontorene og forsøksringene hjelper til med prøvetakingen, eller gir opplysninger i denne forbindelse. De samme institusjoner vil ha utstyr for prøvetaking og skjema for rekvisisjon av analyser.

Vi vil anbefale at prøvene sendes så snart som mulig etter uttak. I perioden oktober-desember hopper det seg opp med prøver ved laboratoriet. Det vil derfor ta noen måneder før analyseresul-

tatene foreligger. Utenom rushtiden vil derimot analysene av jordprøver ta 1-2 uker. Tidlig innsending av prøvene hjelper også laboratoriet med å bli ferdig med sesongens prøver tidligere den påfølgende vinter.

Hvis man ikke har «ferske» analyse-resultater kan det være aktuelt å ta prøver om våren før gjødsling. I de fleste distrikter kan det tas prøver så tidlig at svarene foreligger før vårgjødslingen. I andre tilfeller vil man få resultater til støtte for ettergjødsling til f.eks. eng, poteter, grønnsaker og kornarter (hvete).

Landbrukets analysesenter har forpliktet seg til å få flest mulig av prøvestedene koordinatfestet. Hensikten er

at viktige resultater skal kunne lagres i jorddatabank for senere utnyttelse til forskning og veiledning for landbruket. Analysesenteret har anskaffet utstyr for automatisk innlesning av koordinatene ut fra karter (kopi av øk. kart) med kjente hjørnekoordinater. Nærmere instruks om dette følger med skjema-blokkene. Ikke koordinatfestet prøver blir selvsagt også analysert.

Det anbefales å bruke samme prøvesteder og nummerering for hver gang det tas prøver. Kartene returneres til rekvisitene for bruk neste gang prøver skal uttas.

Til orientering refereres analyseprisene for kommende sesong:

Takster for kjemiske jordanalyser - sesongen 1988/89.

Bestemmelse av pH + P-AL + K-AL	kr. 45,-
Bestemmelse av pH + P-AL + K-AL + Mg-AL + Ca-AL	kr. 75,-

Enkelbestemmelser:

pH	kr. 19,-
P-AL	kr. 19,-
K-AL	kr. 19,-
Mg-AL	kr. 19,-
Ca-AL	kr. 19,-
K-syreløsl	kr. 36,-
Cu	kr. 36,-
B	kr. 36,-
Mn	kr. 36,-
Zn	kr. 36,-
Fe	kr. 36,-
Mo	kr. 60,-
Kjeldahl-N	kr. 50,-
NO ₃ N	kr. 48,-
NH ₄ N	kr. 48,-
Omb. kationer (K + Na + Mg + Ca + H ₃ O ⁺)	kr. 120,-
Tørrstoff	kr. 12,-
Glødetap	kr. 12,-
Volumvekt	kr. 12,-

Andre bestemmelser utføres etter nærmere avtale.

For hvert analysebevis er det et ekspedisjonsgebyr på kr. 10,—. Postverkets oppkravsgebyr kommer i tillegg.

Prøveesker på 1/2 l og kartonger for 12 esker fåes gjennom landbrukskontorene og Forsøksringene. Dersom en ikke bruker denne standardemballasjen, medfører dette et tilleggsgebyr på kr. 5,— pr. prøve. De oppgitte taksene er uten merverdiavgift.

For å avhjelpe behovet for enkle bor for prøvetaking, har selskapet kjøpt inn et lite lager som selges for kr. 50,— pr. stk. I tillegg kommer et ekspedisjonsgebyr på kr. 20,— pr. sending + porto. Prisene er eks. merverdiavgift. Pakninger på 5 bor er ferdig emballert. Ekspedisjonsgebyret på kr. 20,— gjelder uansett antall bor i sendingen. Interesserte kan henvende seg til:

Det norske jord- og myrselskap
Postboks 116
2013 Skjetten

Landbruksfilm og Landbruksforlaget har i samarbeid med Det norske jord- og myrselskap, laget en lysbildeserie med teksthefte. Serien har 48 bilder og behandler følgende spørsmål:

- Hvorfor ta jordprøver?
- Hvordan bør jordprøver tas?
- Hva skjer med prøvene på analyse-senteret?

Bildene er tatt av Hans Petter Evensen og tekstheftet er skrevet av Olav Prestvik.

Prisen med et teksthefte er kr. 230,— som billedband og kr. 390,— montert i plastrammer. Ekstra teksthefter koster kr. 10,— pr. stk. Lysbildeserien egner seg godt som «illustrasjon» under fagmøter. Bildene kan kommenteres ved opplesning fra tekstheftet. Bestilling av billedserien ved henvendelse til:

Landbruksfilm
Schweigårdsgt. 34
Postboks 3636 – Gamlebyen
0135 Oslo 1

Endelig vil vi nevne at Statens fag-tjeneste for landbruket i samarbeid med forskjellige institusjoner og andre har utarbeidet program for gjødslingsplanlegging på EDB-maskiner (f.o.f. P.C.-er) Bestilling sendes til:

Statens fag-tjeneste for landbruket
Moerveien 12
1430 Ås

Gjødslingen er som nevnt innledningsvis, meget viktig for et godt resultat. Det er også viktig for landbruket å medvirke til at gjødselressurser ikke kommer på avveier. Vi har derfor på nytt villet gi denne informasjonen. Ytterligere opplysninger vil bli gitt ved henvendelse til de adresser som er nevnt ovenfor.

Ole Lie.